

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 5. huhtikuuta 2022
(OR. fr, en)

7768/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0006(NLE)

JEUN 38
EDUC 113
EMPL 122
SOC 195
COHAFA 38
SUSTDEV 73

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtetäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 6923/22 REV 1

Asia: Neuvoston suositus
nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvoston
5. huhtikuuta 2022 hyväksymä neuvoston suositus nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan
unionissa.

Neuvoston suositus

nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, JOKA

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 165 ja 166 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

1. Euroopan komission puheenjohtaja ilmoitti 15 päivänä syyskuuta 2021 pitämässään unionin tilaa koskevassa puheessa¹, että Euroopan komissio aikoo ehdottaa, että vuonna 2022 vietetään Euroopan nuorison teemavuotta, koska nuoret ovat uhranneet paljon muiden hyväksi. Euroopan nuorison teemavuoden tarkoituksena on muun muassa "tukea nuoria siinä, että he saavat paremman käsityksen saatavillaan olevista unionin, kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason julkisen politiikan tarjoamista monista mahdollisuuksista, ja aktiivisesti tehdä niitä tunnetuksi, jotta voidaan tukea heidän henkilökohtaista, sosiaalista, taloudellista ja ammatillista kehitystään vihreässä, digitaalisessa ja osallistavassa maailmassa pyrkien poistamaan tähän liittyvät jäljellä olevat esteet"².

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/soteu_2021_address_fi_0.pdf

² Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2021/2316, annettu 22 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan nuorison teemavuodesta (2022), EUVL L 462, 28.12.2021, s. 1–9.

2. Kuten covid-19-pandemian vaikutuksesta nuoriin ja urheiluun annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa (2020/2864(RSP))³ korostetaan, nuoret ovat olleet keskeisellä sijalla vastaamassa covid-19-pandemiasta johtuviin yhteisöjensä tarpeisiin sellaisten solidaarisuuteen perustuvien toimien avulla, jotka ulottuvat tiedotuskampanjoiden johtamisesta etulinjan toimintaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen osana ja muihin vapaaehtoishankkeisiin.
3. Toimimalla vapaaehtoisina Euroopan solidaarisuusjoukoissa ja muissa ohjelmissa nuoret toteuttavat käytännössä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', johdanto-osan ja 2 ja 3 artiklan periaatteita. Sopimuksen johdanto-osassa näet korostetaan allekirjoittajien halua syventää Euroopan kansojen välistä yhteisvastuullisuutta, 2 artiklassa mainitaan yhteisvastuu yhtenä jäsenvaltioille yhteisistä arvoista ja 3 artiklassa todetaan, että unionin päämääränä on edistää rauhaa, omia arvojaan ja kansojensa hyvinvointia. Nuorten humanitaarisen avun vapaaehtoistoiminta auttaa edistämään rauhaa Euroopassa ja maailmassa ja ihmisarvon ja ihmisoikeuksien kunnioitusta.
4. Eurooppalaisesta vapaaehtoispalvelusta (1996–2018) ja Euroopan solidaarisuusjoukoista saadut kokemukset ovat olleet onnistuneita mutta osoittaneet myös, että kansainväliseen vapaaehtoistoimintaan osallistumisesta on tehtävä vieläkin helpompaa, etenkin niille nuorille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia. Tässä yhteydessä neuvosto on kehottanut tarkastelemaan uudelleen nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa 20 päivänä marraskuuta 2008 annettua neuvoston suositusta, jäljempänä 'vuonna 2008 annettu neuvoston suositus', jotta voidaan vahvistaa Euroopan nuoriso-ohjelmien mahdollisuuksia tavoittaa nuoria ja auttaa rakentamaan yhteisöä⁴. Tämä ilmaistaan erityisesti liitteessä 4, joka koskee EU:n nuorisostrategian 2019–2027 työsuunnitelmaa. Lisäksi EU:n nuorisostrategian täytäntöönpanosta 14 päivänä lokakuuta 2021⁵ annetussa komission kertomuksessa viitattiin vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen uudelleentarkasteluun.

³ [Hyväksytyt tekstit – Covid-19-pandemian vaikutus nuoriin ja urheiluun – keskiviikko 10. helmikuuta 2021 \(europa.eu\).](#)

⁴ EUVL C 456, 18.12.2018, s. 1–22.

⁵ Komission kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle EU:n nuorisostrategian täytäntöönpanosta (2019–2021), COM/2021/636 final.

5. Useimmat vuonna 2008 annetussa neuvoston suosituksessa esiin tuodut kysymykset ovat edelleen ratkaisevan tärkeitä, ja ne on sisällytetty myös tähän ehdotukseen. Vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen päivittäminen on tullut tarpeelliseksi, koska vuoden 2008 jälkeen on tapahtunut useita muutoksia. Yksi tärkeistä muutoksista on Euroopan solidaarisuusjoukkojen toiminnan käynnistäminen vuonna 2016 ja uusien kansallisten vapaaehtoistoimintaohjelmien ja vapaaehtoistoiminnan, myös kansainvälisiä elementtejä sisältävän toiminnan ja ohjelmien⁶, perustaminen. Toisinaan näillä ohjelmilla tarjotaan nuorille hyvin samantyyppisiä mahdollisuuksia. Euroopan unionin nuorisostrategiassa 2019–2027⁷ kehoitettiin jäsenvaltioita ja komissiota toimivaltansa puitteissa pyrkimään "täydentävyyteen ja synergioihin EU:n rahoitusvälineiden sekä kansallisten, alueellisten ja paikallisten ohjelmien välillä".

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/888, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta. Vapaaehtoistoimintaa voidaan toteuttaa EU:n ulkopuolisissa maissa:
– asetuksen (EU) 2021/888 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti "*vapaaehtoistoiminta toimintalohkossa 'nuorten osallistuminen solidaarisuustoimiin' voi tapahtua muussa kuin osallistujan asuinmaassa, jäljempänä 'rajatylittävä vapaaehtoistoiminta', tai osallistujan asuinmaassa, jäljempänä 'maan sisäinen vapaaehtoistoiminta'*". Muu kuin osallistujan asuinmaa voi olla ohjelmaan assosioitunut kolmas maa tai jokin toinen osallistujamaa;
– asetuksen (EU) 2021/888 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti "*Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukkojen puitteissa vapaaehtoistoimintaa voidaan toteuttaa ainoastaan sellaisilla kolmansien maiden alueilla, joissa toteutetaan humanitaarisen avun toimia ja operaatioita ja [joissa] ei ole käynnissä kansainvälisiä tai maan sisäisiä aseellisia konflikteja*".
Lisäksi 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti ohjelmaan voivat osallistua myös sellaiset kolmansien maiden kansalaiset, jotka oleskelevat "*laillisesti jäsenvaltiossa, ohjelmaan assosioituneessa kolmannessa maassa tai tämän asetuksen mukaisessa muussa osallistuvassa maassa*".

⁷ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218\(01\)&qid=1578414694481&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&qid=1578414694481&from=EN)

6. EU:n nuorisostrategian ja vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen arvioinnissa⁸ todettiin, että heikommista lähtökohdista tulevien henkilöiden osallistaminen oli vuonna 2015 kiireellisempi kysymys kuin vuonna 2008. Muita tunnistettuja tarpeita, joita ei käsitelty vuonna 2008 annetussa suosituksessa, olivat vapaaehtoishankkeiden laadunvarmistus, organisaatioiden valmiuksien kehittämismahdollisuudet ja suosituksen täytäntöönpanon parempi seuranta. Asiantuntijaryhmä esitti uusia toimintapoliittisia suosituksia⁹, jotka kattoivat myös tietämyksen jakamisen ja verkostoitumisen, vapaaehtoistoiminnan saatavuuden, hallinnolliset esteet, tietoisuuden, tunnustamisen, digitaalisen vapaaehtoistoiminnan ja ympäristökontekstin. Ne toimivat pohjana ehdotetulle suositukselle.

⁸ EU:n nuorisostrategian ja nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta annetun neuvoston suosituksen arviointi, 2016.

⁹ "Promoting the mobility of young volunteers and cross-border solidarity, a practical toolbox for actors and stakeholders in the field of youth and recommendations for policymakers", Euroopan komission perustaman asiantuntijaryhmän laatima julkaisu nuorten vapaaehtoisten liikkuvuutta koskevan vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen uudelleentarkastelumenettelyn tueksi, 2021 (työn toteuttamisaika: syyskuu 2019 – syyskuu 2020).

7. Vuoden 2008 jälkeen on koettu kriisejä, jotka ovat vaikuttaneet haitallisesti esimerkiksi vapaaehtoistyöntekijöiden liikkumiseen maasta toiseen. Covid-19-pandemian myötä osallistujien turvallisuuden ja fyysisen ja henkisen terveyden varmistaminen kaikkina aikoina on korostunut, kuin myös ennakoimattomien olosuhteiden mahdollisten vaikutusten hallitsemiseen varautuminen. Lisäksi käsite "kansainvälinen vapaaehtoistoiminta" on jo pitkään tarkoittanut käytännössä yksinomaan toimintaa, jossa vapaaehtoistyöntekijät siirtyvät fyysisesti valtiosta toiseen. Tekniikan kehityksen myötä ja covid-19-pandemian vaikutuksesta on kuitenkin syntynyt uusia vapaaehtoistoiminnan suuntauksia. Digitaalinen vapaaehtoistoiminta on osoittanut, että se voi täydentää fyysistä siirtymistä paikasta toiseen edellyttävää vapaaehtoistoimintaa tai toimia vaihtoehtoisena vapaaehtoistoiminnan muotona nuorille, joilla ei ole mahdollisuuksia matkustaa fyysisesti. Vapaaehtoistoiminnan sukupolvien välinen ulottuvuus on myös osoittanut selvästi toiminnan merkityksen yhteiskuntamme väestöhaasteisiin vastaamisessa. Ympäristöön ja ilmastonmuutokseen liittyvät kysymykset ovat EU:n poliittisen asialistan kärjessä, ja ne on otettava huomioon toiminnassa, jossa osallistujat siirtyvät maasta toiseen.
8. Eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä annetussa Euroopan komission tiedonannossa¹⁰ korostettiin Euroopan solidaarisuusjoukkojen puitteissa maiden rajojen yli saatavien kokemusten osallistavuuden, laadukkuuden ja tunnustamisen merkitystä. Jotta vapaaehtoistoiminta hyödyttäisi niin yhteisöjä kuin nuoria vapaaehtoisia, tarjolla olevien mahdollisuuksien laadukkuus on taattava ja osallistujille on tarjottava asianmukaista tukea heidän vapaaehtoiskokemuksensa kaikissa vaiheissa.

¹⁰ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä, COM(2020) 625 final, saatavilla osoitteessa [EUR-Lex – 52020DC0625 – FI – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

9. Neuvosto vahvisti päätöslauselmassaan eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden hallintorakenteesta edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030) ja erityisesti strategisten puitteiden prioriteettialassa 1, että konkreettisenä toimintahaasteena on pidettävä seuraavaa: "edistetään ja arvostetaan epävirallista oppimista ja tunnustetaan sen asema, vapaaehtoistyö mukaan luettuna, ja lisätään rajatylittävien solidaarisuustoimien osallistavuutta, laatua ja tunnustamista".
10. Yksi ensimmäisistä haasteista, joita kansainvälisestä vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet nuoret kohtaavat, on vapaaehtoisten asemaa ja oikeuksia koskevan ymmärrettävän tiedon saaminen kansalliselta verkkosivustolta. Tällaisen tiedon ansiosta he voivat aloittaa kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan täysin tietoisina siitä, miten se vaikuttaa heidän sosiaaliturvaoikeuksiinsa vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja jäsenvaltiossa, jossa he asuvat vakinaisesti¹¹. Tietoja, menettelyjä sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja saataville tarjoavan yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta 2 päivänä lokakuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1724 nojalla komission ja jäsenvaltioiden on jo tarjottava EU:n kansalaisille ymmärrettävää tietoa verkossa oikeuksista, velvollisuuksista ja säännöistä, jotka on vahvistettu unionin ja kansallisessa lainsäädännössä vapaaehtoistoiminnan alalla toisessa jäsenvaltiossa¹².

¹¹ On syytä muistaa, että sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004 säädetään sosiaaliturvaoikeuksien, myös sairausetuuksien, yhteensovittamisesta rajat ylittävissä tilanteissa ja että asetusta sovelletaan vapaaehtoiisiin, jotka muuttavat jäsenvaltiosta toiseen.

¹² EUVL L 295, 21.11.2018, s. 32, liitteessä I oleva E jakso. Toteutetaan Sinun Eurooppasi -portaalin avulla: [Sinun Eurooppasi \(europa.eu\)](https://sinun-eurooppasi.eu).

11. Monia kansainväliseen liikkuvuuteen liittyviä kysymyksiä ei voida ratkaista pelkästään kansallisella tasolla, koska toimintaan osallistuvat sekä lähettävä että vastaanottava jäsenvaltio. Vapaaehtoistoimintaa koskevat hallinnolliset ja oikeudelliset kehykset voivat vaihdella eri jäsenvaltioiden välillä. Nuorisoystävällinen ja kattava tieto vapaaehtoistoimintaa koskevista kansallisista oikeudellisista ja hallinnollisista säännöistä ja erityisesti sosiaaliturvasta sekä lähettävässä että vastaanottavassa jäsenvaltiossa on erittäin tärkeää nuorille, jotka haluavat osallistua kansainväliseen vapaaehtoistoimintaan.
12. Kotouttamista ja osallisuutta koskevasta toimintasuunnitelmasta 2021–2027 annetussa komission tiedonannossa¹³ Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle tunnustetaan vapaaehtoistyön rooli kotouttamisessa ja sellaisten henkilöiden osallistamisessa, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia. Monille heistä vapaaehtoistoiminta voi olla helpoin vaihtoehto osallistua rajatylittävään liikkuvuuteen, erityisesti lyhytaikaisen vapaaehtoistoiminnan tai ryhmissä tapahtuvan vapaaehtoistyön muodossa.
13. Kolmansien maiden kansalaiset voivat kohdata hallinnollisia ja käytännön esteitä rajatylittävän vapaaehtoistoiminnan yhteydessä, jos heidän on haettava lyhyt- tai pitkäaikaista viisumia tai oleskelulupaa toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvaa vapaaehtoispalvelua varten. Direktiivissä (EU) 2016/801 säädetään edellytyksistä, joiden mukaisesti johonkin EU:n jäsenvaltioon voi saada pitkäaikaisen viisumin tai oleskeluluvan vapaaehtoistyötä varten. Siinä ei kuitenkaan säännellä kolmansista maista tulevien vapaaehtoisten liikkuvuutta EU:n sisällä.

¹³ COM (2020) 758 final.

14. Vapaaehtoiset saavat vapaaehtoiskokemuksesta oppimistuloksia, jotka parantavat heidän työllistettävyyttään. Vapaaehtoistoiminnasta saatavien oppimistulosten tunnistamiseen, dokumentointiin ja validointiin on olemassa puitteet kansallisella ja EU:n tasolla (eli Youthpass¹⁴ ja Europass¹⁵). Epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista 20 päivänä joulukuuta 2012 annetussa neuvoston suosituksessa¹⁶ kehoitettiin työnantajia, nuorisjärjestöjä ja kansalaisjärjestöjä edistämään ja helpottamaan työssä tai vapaaehtoistoiminnassa hankittujen oppimistulosten tunnistamista ja dokumentointia. Vuonna 2012 annetun neuvoston suosituksen arvioinnissa¹⁷ yksilöitiin aloja, joilla tarvitaan lisätoimia, jotta voidaan saavuttaa vuonna 2012 annetun neuvoston suosituksen tavoitteet, tarjota ihmisille enemmän ja parempia validointimahdollisuuksia, antaa heille mahdollisuus jatkokoulutukseen ja hyödyntää heidän taitojaan asianmukaisesti eurooppalaisessa yhteiskunnassa ja työmarkkinoilla. Europassia koskevassa 18 päivänä huhtikuuta 2018 annetussa päätöksessä vapaaehtoiset määritellään yhdeksi Europassin kohderyhmäksi.
15. Vuoden 2008 jälkeen tapahtunut kehitys, osoitukset kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan esteistä ja nuorten vapaaehtoisten liikkuvuuden edistämistä käsittelevän asiantuntijaryhmän toimintasuositukset ovat syitä, joiden perusteella kehoitetaan antamaan uusi vapaaehtoistoimintaa koskeva neuvoston suositus, jonka tarkoituksena on helpottaa nuorten kansainvälistä vapaaehtoistoimintaa ja parantaa sen laadukkuutta sekä kannustaa keskinäiseen oppimiseen, verkostoitumiseen ja synergioihin jäsenvaltioiden vapaaehtoisohjelmien ja vapaaehtoistoiminnan sekä Euroopan solidaarisuusjoukkojen välillä.
16. Tässä suosituksessa otetaan kaikilta osin huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet.

¹⁴ Youthpass on kaikkien Erasmus+-ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallistujien tärkein tunnustamis- ja validointiväline, joka kuvastaa oppimisprosessia ja dokumentoi osallistujien oppimistulokset Youthpass-todistukseen.

¹⁵ Yhteisistä puitteista parempien palvelujen tarjoamiseksi taitojen ja tutkintojen alalla (Europass) ja päätöksen N:o 2241/2004/EY kumoamisesta 18 päivänä huhtikuuta 2018 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä (EU) 2018/646 (EUVL L 112, 2.5.2018, s. 42–50) vahvistetaan eurooppalaiset puitteet, joilla tuetaan virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen, myös käytännön kokemusten, liikkumisen ja vapaaehtoistyön, kautta hankittuja taitoja ja tutkimusta koskevaa selkeyttä ja ymmärrystä.

¹⁶ EUVL C 398, 22.12.2012, s. 1–5.

¹⁷ [EU:n nuorisostrategian ja nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta annetun neuvoston suosituksen arviointi \(europa.eu\)](#), 2016.

TOTEAA SEURAAVAA:

17. Tässä suosituksessa käytetään samaa "vapaaehtoistoiminnan" määritelmää kuin Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta 20 päivänä toukokuuta 2021 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/888 eli kyse on enintään 12 kuukautta kestävästä solidaarisuustoimesta, joka toteutetaan palkattomana¹⁸ vapaaehtoistointana, jolla edistetään yhteistä hyvää. Jos jäsenvaltioissa olemassa olevissa kansainvälisissä ohjelmissa on kyse solidaarisuustoimista, joiden kesto on yli 12 kuukautta ja jotka muutoin vastaavat vapaaehtoistoiminnan määritelmää, kyseisiä toimia on pidettävä tässä suosituksessa tarkoitettuna vapaaehtoistointana ja ne on näin ollen sisällytettävä suosituksen soveltamisalaan.
18. Tämän suosituksen mukainen nuorten vapaaehtoistointa käsittää yhdessä jäsenvaltiossa asuvien EU:n kansalaisten tai kolmansien maiden kansalaisten vapaaehtoistoiminnan kaikkialla EU:ssa heidän muuttaessaan toiseen jäsenvaltioon vapaaehtoistointaa varten Euroopan solidaarisuusjoukkojen tai minkä tahansa jäsenvaltioiden kansallisen rajatylittävän vapaaehtoisohjelman tai vapaaehtoistoiminnan puitteissa. Jäsenvaltioiden ja komission tämän suosituksen johdosta toteuttamissa toimissa olisi mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon myös vapaaehtoistointa jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välillä. Vapaaehtoistointinnalla ei saisi olla kielteistä vaikutusta mahdolliseen tai olemassa olevaan palkkatyöhön, eikä sitä saisi pitää palkkatyön korvikkeena. Ilmaisut "nuoriso" ja "nuoret" kattavat 18–30-vuotiaiden ikäryhmän.
19. Nuorilla, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, tarkoitetaan nuoria henkilöitä, joiden on hankalaa hyödyntää tehokkaasti mahdollisuuksia taloudellisista, sosiaalisista, kulttuuriin liittyvistä, maantieteellisistä tai terveyteen liittyvistä syistä, maahanmuuttajataustansa vuoksi tai esimerkiksi vammaan tai oppimisvaikeuksiin liittyvistä syistä taikka muista syistä, mukaan lukien syyt, jotka voivat johtaa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklassa tarkoitettuun syrjintään¹⁹.

¹⁸ Vapaaehtoisille ei makseta palkkaa heidän käyttämästään ajasta, mutta yleensä matka-, ruoka- tai majoituskulut ja/tai muut pienet henkilökohtaiset kulut voidaan korvata.

¹⁹ Ks. sama määritelmä asetuksen (EU) 2021/888 2 artiklan 4 kohdassa.

SUOSITTAA, ETTÄ JÄSENVALTIOT

Edistävät edelleen kansainvälistä vapaaehtoistyötä Euroopassa ja sen ulkopuolella ottaen asianmukaisesti huomioon vapaaehtoistoiminnan kansalliset puitteet ja sitä koskevan lainsäädännön, jäsenvaltioiden yleiset kansalliset prioriteetit ja olemassa olevat paikalliset mahdollisuudet sekä julkisia menoja koskevat kansalliset järjestelmät.

Helpottavat tätä varten seuraavien toimintalinjojen kehittämistä:

20. On harkittava toimenpiteitä, joilla edistetään riittävän ja selkeän lainsäädäntö- ja täytäntöönpanokehyksen ylläpitämistä kansainväliseen vapaaehtoistoimintaan osallistuvien terveyttä ja turvallisuutta varten
 - a) varmistamalla, että kaikki vapaaehtoiset kuuluvat sosiaaliturvaan jossakin jäsenvaltiossa sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 säännösten mukaisesti;
 - b) auttamalla vapaaehtoistoiminnan toteuttamiseen osallistuvia järjestäjiä varmistamaan, että käytössä ovat selkeät ja luotettavat menettelyt vapaaehtoisten hoitamiseksi ja avustamiseksi kriisitilanteissa, hätätilanteissa ja muissa ennakoimattomissa olosuhteissa.

21. On tarjottava saatavilla olevaa tietoa ja lisättävä tietoisuutta vapaaehtoisten oikeuksista edellä esitetyn kehyksen mukaisesti, erityisesti
- a) varmistamalla, että käytössä on verkkopalvelujen saavutettavuusdirektiivin²⁰ vaatimusten mukainen kansallinen verkkosivusto, joka tarjoaa vapaaehtoisille käytännöllistä, helposti saatavilla olevaa ja kattavaa tietoa vapaaehtoistoimintaa koskevista kansallisista oikeudellisista ja hallinnollisista säännöistä ja toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan vapaaehtoistyön vaikutuksesta vapaaehtoistyöntekijöiden (sekä EU:hun saapuvien että EU:sta lähtevien) nykyisiin ja tuleviin sosiaaliturvaoikeuksiin²¹;
 - b) tukemalla nuorisoasioiden tiedottajia edistämällä koulutusta, joka auttaa kehittämään vapaaehtoistoimintaan liittyviä kansallisia oikeudellisia ja hallinnollisia sääntöjä koskevaa nuorisoystävällistä tietoa;
 - c) kannustamalla yhteistyöhön vakiintuneiden verkostojen ja palvelujen, kuten Euroopan nuorisotiedotus ja -neuvontajärjestön (ERYICA), kanssa tällaisen tiedon kehittämiseksi;
 - d) kannustamalla nykyisten kansallisten rajatylittävien vapaaehtoisohjelmien ja -toiminnan järjestäjiä tutustumaan asiaankuuluviin kansallisiin ja eurooppalaisiin verkkosivustoihin²², joilla vapaaehtoisille tiedotetaan heidän oikeuksistaan, velvollisuuksistaan ja sovellettavista säännöistä, jotka koskevat vapaaehtoistoimintaa toisessa jäsenvaltiossa.

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2102, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta (EUVL L327, 2.12.2016, s. 1).

²¹ Mukaan lukien tiedot eurooppalaisen sairaanhoitokortin hakumenettelyistä ja yksityiskohtaiset tiedot siitä, mitä kansalliset terveydenhuoltojärjestelmät kattavat ja mitä ne eivät kata.

²² Asetuksen (EU) 2018/1724 (EUVL L 295) mukainen monikielinen Sinun Eurooppasi -portaali; Euroopan nuorisoportaalin "Youth Wiki" -osio; Europa-portaalin tiedot, esim. eurooppalaisesta sairaanhoitokortista: [Kortin hakeminen – Työllisyys, sosiaaliasiat ja osallisuus – Euroopan komissio \(europa.eu\)](#).

22. On parannettava vapaaehtoistoimintamahdollisuuksien laadukkuutta tukemalla vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä näiden pyrkiessä kehittämään valmiuksiaan. Tämä voidaan saavuttaa erityisesti seuraavin keinoin:
- a) kannustetaan toiminnan järjestäjiä sekä lähettävissä että vastaanottavissa jäsenvaltioissa tekemään yhteistyötä muun muassa antamalla riittävästi tietoa vapaaehtoistoinnasta, sen järjestäjistä sekä vapaaehtoistointaan osallistuvasta henkilöstä, jotta molemmat osapuolet voivat tehdä asianmukaisen tiedon pohjalta päätöksen toiminnan kestävyydestä ja täyttää mahdolliset lakisääteiset vaatimukset;
 - b) kannustetaan vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä panostamaan laatuun muun muassa siten, että vapaaehtoistoiminnan järjestäminen perustuu analyysiin, joka tukee havaittavissa olevia tarpeita ja jolla saavutetaan hyödyllisiä tuloksia paikallisyhteisöissä;
 - c) kannustetaan vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä kiinnittämään riittävästi huomiota vapaaehtoistoiminnan oppimisulottuvuuteen, mukaan lukien kieltenoppimiseen kansainvälisessä vapaaehtoistoinnassa;
 - d) tuetaan vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä käyttämällä olemassa olevia kansallisia tai EU:n kehyksiä (esim. Youthpass ja Europass) järjestelmällisemmin ja yleisemmin vapaaehtoistoiminnan oppimistulosten tunnistamisen, dokumentoinnin ja validoinnin tukemiseksi;

- e) tunnustetaan nuorisotyö nuorten vapaaehtoistoimintamahdollisuuksien tärkeäksi edistäjäksi ja yhdeksi tärkeimmistä välineistä vapaaehtoistoiminnan laadun kehittämisessä EU:ssa ja myötävaikutetaan tällä tavoin eurooppalaisen nuorisotyön toimintaohjelman²³ täytäntöönpanoon;
- f) edistetään nuorisotyötä tekevien ja nuorisojärjestöissä toimivien rajatylittävää liikkumista;
- g) tuetaan nuorisotyöntekijöiden ja vapaaehtoistoiminnan järjestäjien koulutusta ja tunnustetaan niiden keskeinen rooli nuorten vapaaehtoisten tukemisessa ja ohjaamisessa korkealaatuisen vapaaehtoistyökokemuksen saamiseksi;
- h) kannustetaan kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä hakemaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen laatumerkkiä;
- i) kehitetään ja edistetään vapaaehtoistoiminnan yleisiä laatustandardeja hyödyntäen samalla asetukseen (EU) 2021/888²⁴ sisältyvää kattavaa laatu-, tuki-, osallisuus- ja sertifiointitoimenpiteiden järjestelmää mahdollisuuksien mukaan kansallisissa yhteyksissä;
- j) toteutetaan toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että vapaaehtoistoiminnalla ei korvata työpaikkoja.

²³ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma puitteista eurooppalaisen nuorisotyön toimintaohjelman perustamiselle (2020/C 415/01).

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/888, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta ja asetusten (EU) 2018/1475 ja (EU) N:o 375/2014 kumoamisesta (EUVL L 202, 8.6.2021, s. 32).

23. On varmistettava, että kansainväliseen vapaaehtoistoimintaan osallistuminen on realistinen mahdollisuus kaikille nuorille, myös niille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, muun muassa
- a) tukemalla sellaisten kansallisten kanavien ja alueellisten ja paikallisten rakenteiden, kuten mahdollisten nuorisotyöhön liittyvien infrastruktuurien ja nuorisolle suunnattujen tietokeskusten, perustamista ja/tai toimintaa, joissa tarjotaan tietoa ja opastusta nykyisistä vapaaehtoistointamahdollisuuksista, jotka ovat vammaisten henkilöiden, mahdollisten nuorten vapaaehtoisten, myös nuorten, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen / solidaarisuusjärjestöjen ja muiden alan sidosryhmien saatavilla olevissa muodoissa. Näihin rakenteisiin voi kuulua muun muassa alumniverkostoja (kuten Europeers-verkosto) ja paikallisia nuorisotyöntekijöitä, jotka kannustavat ja tukevat mahdollisia vapaaehtoisia ja jotka voivat tarvittaessa toimia yhteistyössä Euroopan solidaarisuusjoukkojen täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten toimistojen kanssa;
 - b) helpottamalla sellaisten nuorten pääsyä kansainväliseen vapaaehtoistoimintaan, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, edistämällä asiaankuuluvien organisaatioiden ja verkostojen²⁵, kuten Eurodesk-verkoston ja ERYICAn, kohdennettua ja saatavilla olevaa tiedotusta, myös lisäämällä tietoisuutta kulttuurienvälisten taitojen ja kieltenoppimisen merkityksestä ponnahduslautana kansainväliselle liikkuvuudelle;
 - c) varmistamalla, että vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä kannustetaan edistämään sosiaalista osallisuutta muun muassa tarjoamalla nuorille ja erityisesti vammaisille nuorille kohtuullisen ja asianmukaisen majoituksen;

²⁵ Ks. Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallisuutta ja moninaisuutta koskevan strategian ohjeet tämän toteuttamiseksi: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_en

- d) tukemalla vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä, jotta he voivat kehittää hankkeissaan nuorten, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, osallistamista koskevia näkökohtia²⁶, muun muassa ohjaamalla nuoret sosiaalisen osallisuuden edistämisestä vastaavien yksiköiden asiantuntijoille, jotka voisivat tukea ja kouluttaa heitä;
- e) tarjoamalla kohdennettua tukea vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen ja edistämällä erityisesti heikommassa asemassa tai syrjintävaarassa olevien ryhmien osallisuutta, tasa-arvoa ja vaikutusmahdollisuuksia sekä kannustamalla näistä yhteisöistä tulevia nuoria vapaaehtoisia osallistumaan vapaaehtoistointaan ja levittämään tietoa tai jopa toimimaan roolimalleina omassa yhteisössään;
- f) tukemalla asiaankuuluvia organisaatioita ja verkostoja paikallisen vapaaehtoistoiminnan edistämisessä, mukaan lukien lyhytaikainen, osa-aikainen ja ryhmässä tapahtuva vapaaehtoistointa, joka voisi toimia ensimmäisenä askeleena kohti kansainväliseen toimintaan osallistumista, ja tarjoamalla kohdennettua lisätukea sellaisten vapaaehtoistointamahdollisuuksien kehittämiseen, jotka palvelevat nuoria, jotka eivät voi fyysisesti siirtyä maiden välillä eri syistä, esimerkiksi tarjoamalla muun muassa digitaalisia vapaaehtoistointamahdollisuuksia;

²⁶ Vuosina 2020–2021 hyväksytyjen EU:n tasa-arvostrategioiden ja tiettyihin syrjittyihin ja muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin kohdistuvien osallisuutta edistävien toimintapoliittisten kehysten mukaisesti: EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025 (COM(2020) 565 final, 18.9.2020), romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskeva EU:n strategiakehys (COM(2020) 620 final, 7.10.2020), hlbtqi-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia (COM(2020) 698 final, 12.11.2020), kotouttamista ja osallisuutta koskeva toimintasuunnitelma (COM(2020) 758 final, 24.11.2020), vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia (COM(2021) 101 final, 3.3.2021).

- g) hyödyntämällä entistä tehokkaammin jo olemassa olevia kansainvälisiä välineitä, joilla voidaan helpottaa nuorten liikkumista, kuten osallistujille tarkoitettuja kortteja, ja kannustamalla niiden käyttöön kaikessa kansainvälisessä vapaaehtoistoiminnassa²⁷;
- h) ratkaisemalla mahdollisuuksien mukaan ja kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa ja oleskelua koskevan Schengenin säännöstön ja unionin lainsäädännön soveltamista rajoittamatta hallinnollisia ja käytännön kysymyksiä, joista aiheutuu vaikeuksia kolmansien maiden kansalaisten viisumien ja/tai oleskelulupien saamiselle vapaaehtoispalvelua varten.

²⁷ Tätä hyvää käytäntöä sovellettiin jo aiemmassa eurooppalaisessa vapaaehtoispalvelussa, ja nykyään Euroopan solidaarisuusjoukot tarjoavat jokaiselle vapaaehtoiselle maksuttoman eurooppalaisen nuorisokortin.

24. On lisättävä tietoisuutta vapaaehtoistoiminnan hyödyistä tiedotus- ja ohjaustoimien avulla, muun muassa ottamalla mukaan koulutus-, työllisyys-, sosiaali- ja nuorisoalan kansalliset sidosryhmät. On kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että nuoret, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, tavoitetaan tasapuolisesti. Tähän sisältyy sen edistäminen, että
- a) vapaaehtoistoiminnalla tarjotaan nuorille konkreettinen keino osallistua yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseen ja osoittaa solidaarisuutta haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä kohtaan;
 - b) vapaaehtoiskokemus edistää nuorten henkilökohtaista, koulutuksellista, sosiaalista, kansalaisuuteen liittyvää ja ammatillista kehitystä ja auttaa heitä kehittämään osaamista, jota työmarkkinoilla tarvitaan ja arvostetaan;
 - c) on olemassa puitteet, joilla tuetaan vapaaehtoistoiminnan oppimistulosten tunnistamista, dokumentointia ja validointia (mukaan lukien Youthpass ja Europass).

25. On tuettava ja edistettävä vapaaehtoistoimintaan liittyvien yhteisö rakenteiden kehittämistoimia. Tähän kuuluvat seuraavat toimet:
- a) vapaaehtoisten verkostojen toiminnan edistäminen kansallisella tasolla, erityisesti sellaisten, jotka osallistuvat pitkällä aikavälillä toteutettavaan toimintaan eli joiden toiminta ei liity yksittäisiin hankkeisiin tai joita tällaisten kesto ei rajoita;
 - b) nykyisten vapaaehtoistoimintaan liittyvien eurooppalaisten verkostojen, erityisesti Euroopan solidaarisuusverkoston ja EuroPeers-verkoston, edistäminen sekä sellaisten muiden resurssien ja alustojen tukeminen, jotka ovat käytettävissä Euroopan solidaarisuusjoukkojen portaalin kautta Euroopan nuorisoportaalissa;
 - c) entisten vapaaehtoisten kannustaminen jakamaan kokemuksiaan nuorisoverkostojen, oppilaitosten ja työpajojen kautta esimerkiksi lähettiläinä tai verkoston jäseninä sekä kouluttamaan nykyisiä tai tulevia vapaaehtoisia;
 - d) vapaaehtoistoiminnan järjestäjien kannustaminen tukemaan vapaaehtoisten kotoutumista vastaanottavaan yhteisöön vapaaehtoistoiminnan aikana ja jatkamaan vapaaehtoistoimintaa kotiinpaluun jälkeen kiinnittäen erityistä huomiota apuun, jota tarjotaan nuorille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia.

26. On tutkittava vapaaehtoistyön uusia suuntauksia ja vaihtoehtoisia ulottuvuuksia ja muotoja muun muassa seuraavin keinoin:
- a) edistetään digitaalisen vapaaehtoistyön muotojen testaamista ja niitä koskevan näytön keräämistä kansainvälisissä yhteyksissä fyysistä liikkuvuutta täydentävänä tai jopa itsenäisenä vapaaehtoistoiminnan muotona;
 - b) sukupolvien välisen vapaaehtoistoiminnan arvon tunnustaminen ja tällaisen toiminnan edistäminen arvokkaana panoksena ikääntyvän yhteiskunnan haasteisiin sekä keinona saada nuoret mukaan sukupolvien väliseen vuoropuheluun, helpottaa sukupolvien välistä tietämyksen siirtoa ja parantaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta.
27. On luotava synergioita, täydentävyyttä ja jatkuvuutta Euroopan tasolla ja eri tasoilla jäsenvaltioissa käytössä olevien vapaaehtoisohjelmien ja -toiminnan välille. Tähän kuuluvat esimerkiksi seuraavat:
- a) tietojen vaihtaminen jäsenvaltioiden kesken nykyisistä vapaaehtoisohjelmista, mukaan lukien mahdollisista kansallisista yhteiskuntapalvelujärjestelmistä ja -toiminnasta, ja tällaisten tietojen toimittaminen Euroopan komissiolle, jotta tiedot voidaan julkaista helpommin Euroopan nuorisoportaalissa ja Youth Wiki -verkostossa ja jotta voidaan kehittää parhaita käytäntöjä;
 - b) sellaisten toimenpiteiden harkitseminen, joilla edistettäisiin ja tuettaisiin parhaiden käytäntöjen siirtämistä vapaaehtoisohjelmien ja -toiminnan välillä.

28. On tuettava vapaaehtoistoimintaa, jolla on merkittävä vaikutus ilmastoon ja ympäristöön liittyviin haasteisiin vastaamisessa, seuraavin keinoin:
- a) kannustetaan vihreiden käytäntöjen sisällyttämistä kaikkiin vapaaehtoishankkeisiin ja -toimiin ja edistetään ympäristön kannalta kestävää ja vastuullista käyttäytymistä osallistujien ja osallistujaorganisaatioiden parissa;
 - b) edistetään vapaaehtoistoiminnan ympäristöjalanjäljen pienentämistä esimerkiksi vähentämällä jätteitä, kierrättämällä ja käyttämällä mahdollisuuksien mukaan kestäviä liikennemuotoja;
 - c) edistetään sellaisen vapaaehtoistoiminnan kehittämistä, joka liittyy ympäristönsuojeluun, kestävyYTEEN, ilmastotavoitteisiin sekä katastrofien ehkäisyyn ja niistä toipumiseen.
29. Tiedot edistymisestä tämän suosituksen noudattamisessa on sisällytettävä EU:n nuorisostrategian puitteissa tehtäviin säännöllisiin päivityksiin, erityisesti osana Youth Wiki -verkostoa.

KEHOTTA A KOMISSIOTA

30. Helpottamaan jäsenvaltioiden välistä käytäntöjen vaihtoa siitä, miten voidaan puuttua esteisiin, jotka voivat estää nuoria osallistumasta vapaaehtoistoimintaan, esimerkiksi vertaisoppimistoimien, komission asiantuntijaryhmien tai EU:n nuorisostrategiafoorumin kautta.
31. Tukemaan jäsenvaltioita tämän suosituksen noudattamisessa EU:n nuorisostrategian, eurooppalaisen nuorisotyön toimintaohjelman ja EU:n nuoriso-ohjelmien, erityisesti Euroopan solidaarisuusjoukkojen, yhteistyömekanismien ja -välineiden avulla.
32. Tekemään vastavuoroisesta oppimisesta ja tiedonvaihdesta helpompaa jäsenvaltioiden ja kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä eri tasoilla esimerkiksi vertaisoppimisen, vertaisneuvonnan, asiantuntijaryhmien, verkostoitumisen ja muiden yhteistyörakenteiden avulla, myös painottaen EU:n ja kansallisen tason järjestelmien tai toiminnan, mukaan lukien mahdollisten kansallisten yhteiskuntapalvelujärjestelmien, välistä synergiaa ja täydentävyyttä. Hyödyntämään tätä varten olemassa olevia foorumeita, kuten Youth Wiki -verkostoa ja Euroopan nuorisoportaalia, joissa resursseja ja tietämystä voidaan jakaa jäsenvaltioiden ja kansalaisjärjestöjen kesken eri tasoilla.
33. Tutkimaan vapaaehtoistyön uusia suuntauksia ja muotoja, joissa noudatetaan yhtäläisiä mahdollisuuksia ja syrjimättömyyttä, saavutettavuutta, osallistavuutta ja toiminnan laadukkuutta koskevia peruseriaatteita, keräämällä näyttöä, kehittämällä parhaita käytäntöjä ja laatimalla ohjeita ja käsikirjoja, erityisesti digitaalisen tai monimuotoisen vapaaehtoistyön ja sukupolvien välisen vapaaehtoistyön osalta.

34. Edistämään ja levittämään tietoa nuorten vapaaehtoistoiminnan eurooppalaisista mahdollisuuksista erityisesti henkilöille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, Euroopan nuorisoportaalissa, jossa voi rekisteröityä Euroopan solidaarisuusjoukkojen solidaarisuustoimiin. Lisäämään Euroopan nuorisoportaaliin asiaankuuluville kansallisille verkkosivustoille johtavat linkit yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa²⁸.
35. Kehittämään edelleen, edistämään ja tukemaan sellaisten olemassa olevien EU:n välineiden käyttöä, joilla tuetaan epävirallisen ja arkioppimisen tulosten validointia, erityisesti Youthpass-todistusta ja Europass-alustaa, myös eurooppalaisten digitaalisten opintotodistusten avulla.
36. Tukemaan tutkimusta ja tiedonkeruuta vapaaehtois- ja solidaarisuustoimien pitkän aikavälin vaikutuksista yksilöille ja organisaatioille sekä yhteiskuntaan, mukaan lukien covid-19-pandemiasta saadut kokemukset ja näkemykset vapaaehtoissektorista ja sen valmiudesta vastaaviin kriiseihin, tutkimusten, selvitysten, tilastojen ja data-analyysien avulla.
37. Käyttämään Youth Wiki -verkostoa tietojen keräämiseksi jäsenvaltioiden edistymisestä tämän suosituksen noudattamisessa.
38. Antamaan kertomuksen tämän neuvoston suosituksen käytöstä EU:n nuorisostrategian ja eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden täytäntöönpanoa koskevan työn yhteydessä edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä.

Tällä suosituksella korvataan nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa 20 päivänä marraskuuta 2008 annettu neuvoston suositus.

Tehty Luxemburgissa

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

²⁸ Tämän suosituksen 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettut tiedot sekä tiedot kansallisista vapaaehtoishjelmista ja -toiminnasta.